

Candidates must complete this page and then give this cover and their final version of the extended essay to their supervisor.

Candidate session number

Candidate name

School number

School name

Examination session (May or November)

May

Year

2013

Diploma Programme subject in which this extended essay is registered: Swedish B (category 3: literature)

(For an extended essay in the area of languages, state the language and whether it is group 1 or group 2.)

Title of the extended essay: Om Gotland som scen till några
samhällsproblem i Mari Jungstedts roman Den
farliga leken (2010)

Candidate's declaration

This declaration must be signed by the candidate; otherwise a grade may not be issued.

The extended essay I am submitting is my own work (apart from guidance allowed by the International Baccalaureate).

I have acknowledged each use of the words, graphics or ideas of another person, whether written, oral or visual.

I am aware that the word limit for all extended essays is 4000 words and that examiners are not required to read beyond this limit.

This is the final version of my extended essay.

Candidate's signature:

Date:

Supervisor's report and declaration

The supervisor must complete this report, sign the declaration and then give the final version of the extended essay, with this cover attached, to the Diploma Programme coordinator.

Name of supervisor (CAPITAL letters)

Please comment, as appropriate, on the candidate's performance, the context in which the candidate undertook the research for the extended essay, any difficulties encountered and how these were overcome (see page 13 of the extended essay guide). The concluding interview (viva voce) may provide useful information. These comments can help the examiner award a level for criterion K (holistic judgment). Do not comment on any adverse personal circumstances that may have affected the candidate. If the amount of time spent with the candidate was zero, you must explain this, in particular how it was then possible to authenticate the essay as the candidate's own work. You may attach an additional sheet if there is insufficient space here.

The candidate mostly ignored the supervisor's recommendations to gather ^{more} material from sources appropriate to the research question.

This declaration must be signed by the supervisor; otherwise a grade may not be issued.

I have read the final version of the extended essay that will be submitted to the examiner.

To the best of my knowledge, the extended essay is the authentic work of the candidate.

I spent hours with the candidate discussing the progress of the extended essay.

Supervisor's signature:

Date:

Assessment form (for examiner use only)

Criteria	Achievement level					
	Examiner 1	maximum	Examiner 2	maximum	Examiner 3	
A research question	1	2		2		
B introduction	1	2		2		
C investigation	1	4		4		
D knowledge and understanding	1	4		4		
E reasoned argument	1	4		4		
F analysis and evaluation	1	4		4		
G use of subject language	2	4		4		
H conclusion	1	2		2		
I formal presentation	4	4		4		
J abstract	1	2		2		
K holistic judgment	1	4		4		
Total out of 36	15					

**Om Gotland som scen till några samhällsproblem i Mari
Jungstedts roman *Den farliga leken* (2010)**

Extended Essay

Swedish B, HL

May 2013

Word count: 3581

ABSTRACT

I min Extended Essay har jag undersökt varför Gotland är en bra scen för några samhällsproblem i Mari Jungstedts kriminalroman *Den farliga leken* (2010). I *Den farliga leken* tar Mari Jungstedt upp kvinnornas status i samhället och modellvärlden, som är de ledande teman i boken och dessa teman har jag undersökt noggrant genom att ha använt romanen och olika källor. Gotland, som är platsen dit Mari Jungstedt har placerat alla sina kriminalromaner på, är undersökt genom att jag har jämfört hur Gotland är beskriven i *Den farliga leken* och hur den är beskriven i broschyrer. Eftersom Gotland inte är den enda plats där händelserna äger rum, har jag jämfört hur samhällsproblem som man kan se i boken syns på Gotland och i Stockholm.

Efter att jag hade undersökt teman och undersökt hur de syns på Gotland och i Stockholm, märkte jag att alla onda händelser fick mycket mer avseende på Gotland i jämförelse till Stockholm, till exempel ätstörningar och mord. På Gotland får individens tragedi mer avseende i jämförelse till Stockholm, och kvinnornas status i samhället är bättre på Gotland än i Stockholm – kvinnorna är uppskattade och mer jämställda. För den här saken fick jag stöd från romanen: Jungstedt har beskrivit Gotland som plats där alla är mycket gemenskapliga, och Gotland är ett trygghem för några människor. Stockholm beskriver hon bara genom modellvärlden, där människor är ytliga. Sammanfattningen är att Gotland är en bra scen för samhällsproblem i kriminalromanen, eftersom problem får mer avseende på Gotland än de får i större platser.

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

1. Inledning	3
1.1. Syfte	3
1.2. Material och metod	4
2. Undersökning	5
2.1. Teman i boken	5
2.1.1. Kvinnornas status i samhället	5
2.1.2. Modellvärlden vs vardagsliv	6
2.2. Gotland	8
3. Sammanfattande diskussion	11
Litteraturförteckning	13

1. INLEDNING

1.1. Syfte

Den stockholmsfödda och numera stockholmboende Mari Jungstedt är en av författarna, som placerar sina kriminalromaners händelser på Gotland. Hennes romaner är samhällskritiska, och tar upp aktuella frågor - till exempel hur modebranschen påverkar ungdomar.¹ I sina romaner lyfter hon också fram Gotlands idylliskhet, och därför valde jag till min forskningsuppsats att fundera varför Gotland är en bra scen till samhällets problem i Mari Jungstedts kriminalroman *Den farliga leken* (2010). Det är inte bara den här boken där händelserna är placerade på Gotland, utan också i alla andra kriminalromaner som Mari Jungstedt har skrivit², och därför kan det inte vara bara en slump att hon har valt precis Gotland till bokens scen. Det som intresserar mig är hur Mari Jungstedt kombinerar de hemska händelserna och den bildsköna Gotland i sina romaner, och i synnerhet, varför hon gör så

Gotland är en ö bredvid Sverige, som är ett populärt rese-mål med sin månsidighet. Det är en idyllisk och lugn ö, som erbjuder kultur, historia och en varierande natur från klippor till lummigare natur till sina besökare.³ Fast det är en ”paradisö”, är Gotland också en plats dit Mari Jungstedt har placerat de flesta av sina romaners händelser. Vad är det med Gotland – den idylliska ön - som fångar kriminalromaners onda händelser?

¹ Den farliga leken, Mari Jungstedt, 2010

² <http://www.marijungstedt.se/sv/Mina-bocker/>

³ <http://www.dn.se/livsstil/reportage/furillen---drommen-om-en-egen-mane>

1.2. Material och metod

I den här undersökningen kommer jag att begrunda hur samhällets problem förekommer på Gotland och hur Gotland som plats inverkar på hur man observerar dem. Jag jämför hur Gotland är beskrivet i broschyrer och hur det är beskrivet i boken. Jag begränsar mitt ämne till Mari Jungstedts roman *Den farliga leken* och hur problem som dyker upp i romanen syns. Eftersom *Den farliga leken* inte placeras bara på Gotland utan också i Stockholm, ska jag jämföra olikheterna mellan hur problemen syns på Gotland och i Stockholm. Romanen gäller modebranschen och på så sätt är det centrala samhällsproblemet som jag kommer att fundera på ätstörningar. Följaktligen är frågan som jag söker svar på om samhällets problem och Gotland.

Alla kriminalromanerna av Mari Jungstedt har Gotland som scen. Romanerna är mycket samhällskritiska och i synnerhet tar de upp samhällsproblem som gäller kvinnor. I de nordiska länderna tycker man att kvinnornas status i samhället är bra, men man lägger ännu talrika krav för utseende, yrke, och beteende, som kan leda till allvarliga problem, till exempel till ätstörningar.⁴ Fast Mari Jungstedt inte har en kvinna som huvudfigur, tar hon ännu upp samhällets problem som gäller kvinnor.

Den här är en kvalitativ undersökning. Genom att undersöka noggrant teman i en av Mari Jungstedts kriminalromaner försöker jag utforma varför Jungstedt placerar viktiga frågor i samhället på en liten ö som heter Gotland. Jag valde till min primära referens Mari Jungstedts kriminalroman *Den farliga leken*, eftersom det innebär intressant tematik och är en typisk svensk modern kriminalroman. *Den farliga leken* är Mari Jungstedts åttonde bok om Knutas Andreas och Visbypolisens.⁵ Boken fokuseras på modellvärlden och speciellt på Jenny Levin, som är en framgångsrik modell och på händelserna som händer omkring henne. Boken berättar också om Agnes Karlström, en ung kvinna från Gotland som bor i anorexikliniken i Stockholm. Händelserna är fokuserade omkring modellagenturen Fashion for life. Den ledande idén i hela boken är att kvinnornas värde är mycket beroende på deras utseende. Från början till slutet beskriver författaren skillnader i livet i Stockholm och på Gotland.

Som sekundära referenser har jag olika webbsajter om ätstörningar och Gotland, och en text från Abigail Brays som heter *The anorexic body: reading disorders* från året 2005.

⁴ *The anorexic body: reading disorders*, Abigail Bray (2005), s. 115

⁵ <http://www.marijungstedt.se/sv/Mina-bocker/>

2. UNDERSÖKNING

2.1. TEMAN I BOKEN

2.1.1. KVINNORNAS STATUS I SAMHÄLLET

Ett av de största teman i boken är kvinnornas status i samhället – är vackra och smala människor mer värdefulla? Det kommer upp i många delar i boken, till exempel i både Jenny Levins och Agnes Karlströms liv och i mordet på Robert Ek. Fast Jenny Levin är en framgångsrik modell, är hon inte i hög status i samhället, utan att säga om Agnes Karlströms – som inte var lika framgångsrik i modellvärlden som Jenny Levin - status i samhället. Ännu beundrar man Jenny eftersom hon ser så vacker ut. Mordet på Robert Ek, chefen på agenturen Fashion for life, kopplar tillsammans alla bokens ledande teman.

Jenny Levin och Agnes Karlström har haft likadana liv på något sätt; de båda bor tidvis på Gotland - Jenny när hon inte jobbar, och Agnes när hon inte är i anorexikliniken -, de båda har varit modeller hos agenturen Fashion for life och de båda har haft någon sorts förhållande med Markus Sandberg.

Alla händelserna som kopplar Jenny och Agnes har någonting att göra med deras status i samhället. På Gotland är kvinnorna uppskattade och jämlika med män; jordbruk är både männens och kvinnornas huvudsysselsättning, och båda har en lika betydelsefull status i familjen. Jag påstår, när Jenny och Agnes börjar jobba som modell, går deras status ned i samhället – åtminstone jämfört till deras status i det gotländska samhället. Modeller är objekt som kläd- och sminkindustri använder för att få pengar.⁶

I boken är det inte bara kläd- och sminkindustri som använder modeller, utan också fotografen Markus Sandberg som använder modeller för sin egen nytta. Han har haft förhållanden med nästan alla kvinnliga modeller som har jobbat på Fashion for life, och Jenny och Agnes är inte avvikelser "*Agnes undrar hur han behandlade Jenny Levin. Hon känner sig fortfarande skamsen när hon tänker på vad de gjorde tillsammans. Hon hade till och med legat med honom fast hon bara var femton.*"⁷ Det visar hur modellerna är behandlade; de är objekt som inte har känslor, och man kan använda dem hur som helst. Det är mycket nedsättande, och ger inte tillräckligt värde för modeller; fast de är använda i reklamen, betyder det inte att det är rättvist att använda dem nedsättande också i vardagslivet.

Skillnaden mellan Agnes och Jennys situation är att Jenny har lyckats att få mycket framgång. Hon är vacker och smal, som gör henne till en värdefull människa i modellvärlden. Hon har blivit en ansedd modell i modellvärlden och genom det har hon fått sin status i samhället lite högre än vad det var i

⁶ <http://www.wcdarc-ohrid.org/advertising-women-models-reach-market.html>

⁷ Den farliga leken, s. 153

början. Agnes däremot har inte fått framgång; hennes karriär i modellvärlden har ändat innan det egentligen började. Hon vägde för mycket, och fick höra om det fortfarande. *"Hon kom till hans lägenhet sent på kvällen, ibland åt de något och sedan hade de sex. Samtidigt gav han henne pikar om hennes figur. Han kunde granskade betrakta hennes kropp och säga: hmm, fem kilo mindre, sen är du nästan perfekt."*⁸ Hon började banta, men det ledde till att hon insjuknade i anorexi. I den här situationen kan man se hur mycket anfordran kvinnor har för att se bra ut i nutidens samhälle. Standarden är att kvinnorna måste vara mycket magra, men ändå friska.⁹ Det är inte bra för unga kvinnornas jagmedvetande, och det ömsar en fel självbild till kvinnorna. När agenturen såg att Agnes hade anorexi, ville de inte mera jobba med henne, och hon var tvungen att gå till anorexikliniken. Jungstedt får läsaren att känna, att agenturen inte ville ha ansvar om Agnes, och det visar hur problemen är någonting som man inte vill ge avseenden till i Stockholm – man bara flyttar problemen till någon annans ansvar.

Mordet på Robert Ek kopplar tillsammans alla orättvisa saker och problem kvinnorna möter i boken *Den farliga leken*; han är chefen på agenturen Fashion for life där också Agnes och Jenny har jobbat. Han dör efter en fest där det var bara modeller och andra människor som jobbar på agenturen. När han dör, är han hos kontoret, där han tyckte att han skulle ha en möjlighet att tillbringa natten med Jenny Levin – han skulle ha svikit sin hustru, och det skulle inte ha varit första gången han gör så. Mordet kopplar modellvärlden där kvinnorna är i låg status, underorden, kvinnornas användning för någons egen nytta och besvikelsen. Hela mordet lyfter fram hur låg status kvinnorna har.

2.1.2. MODELLVÄRLDEN vs VARDAGSLIV

När man tänker på modellvärlden anser man att det är en värld där allt är bra; människorna är vackra, jobbet är lätt, de får mycket pengar och de har häftiga fester.¹⁰ Mari Jungstedt bevisar ännu i *Den farliga leken* att modellvärlden inte är så häftig när allt kommer omkring. Hon tar fram negativa saker från modellvärlden; utnyttjning, ojusta människor, yttlig värld, kvinnornas nedtryckning och ätstörningar. De alla är sakerna som man kan hitta i det svenska samhället. Man kan hitta alla dessa saker i boken, och de är närvarande också i Jennys värld, fast hon lever sin dröm. Däremot till Agnes påverkar modellvärlden också till hennes vanliga liv: hon fick anorexi, eftersom hon var tvungen att banta för att bli en bra modell. Hon kan inte bo hemma, och kan inte vara sig själv i anorexikliniken; hon är bara en patient där, ingen annan.

För Jenny Levin är modellvärlden liksom en dröm som har blivit verklighet. Hon är en vacker, het modell som har lyckats. Fast allt ser så perfekt för henne, har hon också upplevelser om de onda saker som det finns i modellvärlden; till exempel sin pojkvän Markus Sandberg. Markus och Jenny har ett förhållande, men Markus vill inte visa det till hela världen. Det väcker tvekan i läsaren; varför vill han

⁸ Den farliga leken, s. 154

⁹ The Anorexic Body: Reading disorders, Abigail Bray (2005) s. 115

¹⁰ http://articles.famouswhy.com/fashion_world___advantages_and_disadvantages/

inte berätta för andra om att han har ett förhållande med den vackraste tjejen som man vet? Svaret är enkelt: han har hemligheter under skalet. Det avslöjas att Markus har ett förhållande med någon annan flicka som bor i någon annan plats, men hon och Jenny vet inte om varandra, och Markus vill inte ödelägga sitt förhållande med Jenny eller den andra kvinnan. Som modell är Jenny hissad till en speciell plats, där hon måste representera Fashion for life och där hon måste vara vacker. I verkligheten skulle hon ibland vilja ha ett " normalt " liv; hon skulle vilja ha ett förhållande, men Markus är i sjukhuset och han kanske aldrig blir bättre. *"På byggan som låg en bit ut i vattnet fanns en bänk där ett par tagit plats, omslingrade med ryggen emot henne. De verkade förälskade, satt där stilla tätt intill varandra. Jenny kände ett styng av avund. Hon längtade efter att få uppleva det igen, att vara två. Att bli omkramad och älskad."*¹¹ Hon skulle vilja ha sin egen lugn, som hon faktiskt kan få nästan alltid när hon reser till Gotland för att vara med sin familj. Hon röker, som bringar henne lite närmare till "normala" människor och deras vanor; det är en vana för henne att minska stressen och ge lite lugn, eftersom hon får en stund att vara stilla i tysthet med bara sig själv när hon röker.

Fast Jennys liv roterar omkring modellvärlden, har hon normala vanor, och hennes liv på Gotland är typiskt för gotländska människor. Hon har en jordbrukarfamilj, där alla är mycket nära med varandra. Som motsats till livet på Gotland, är Jennys liv annorlunda i Stockholm och i modellvärlden. I boken beskrivs modellvärlden som plats där alla måste klara sig själva ensamma, och problemet redas ut ensamt utan att man berättar om dem för andra människor. Det visar hur allting måste vara så perfekt i modellvärlden, men i vardagslivet kan man lugna och vara sig själv.

När Agnes Karlström blir modell till agenturen Fashion for life, är hon lite osäker på vad hon gör där. Hon blev en modell av en slump, när hon och hennes kompisar gick till ett ungdomsdiskotek, där agenturen Fashion for life arrangerade en modelltävling. Agnes tog del i tävlingen och vann en resa till Stockholm och en fotografering hos Fashion for life med den professionella modedefotografen Markus Sandberg. När hon kommer till agenturen, ser hon att modellvärlden är mycket olik i jämförelse med världen hon hade bott i. Alla människorna hon möter hos agenturen ser vänliga ut, men ännu bedömer honom med en blick. *"Samtidigt kunde hon inte undgå att lägga märke till deras värderande ögonkas; hur de mätte henne med blicken, den för blixtnabbt över hennes kropp."*¹²

För Agnes var modellvärlden inte annat än en mardröm, eftersom hon inte njöt av jobben och fick anorexi. Det känns att hon inte skulle ha fått anorexi om hon inte hade tagit del i modellvärlden. Hon var inte osäker på sig själv och var nöjd med sin vikt innan hon gick till agenturen, där alla berättade till henne hur hon var för fet. Det är mycket annorlunda i jämförelse till hennes vanliga liv. Speciellt i Agnes liv, kan man se hur viktig familjen är på Gotland. Hennes pappa har ännu energi att ta hand om Agnes och resa från Gotland till Stockholm för att träffa henne i anorexikliniken, fast hans hustru och andra barn, Agnes storebror, dog för tre år sen. Agnes och hennes far har ännu traditioner som de båda

¹¹ Den farliga leken, s. 308

¹² ibid. s. 122

har energi att fortsätta fast de båda har haft svåra problem och motgångar. *"De ska äta en lång frukost, har pappa sagt, och sedan gå ut på promenad som de alltid gjorde när mamma och Martin levde."*¹³

I motsatsen till Gotlands idylliska familjeliv, tar Jungstedt fram bara modellvärlden från Stockholm, där problem inte finns, eftersom man inte vill visa dem. På så sätt används Gotland som ett underlag till dessa problem – ätstörningar, luftaffärer -, eftersom man där kan se dem. Man gömmer dem inte, och det visar hur människor på Gotland kan vara ärligare än människor i Stockholm. Jag anser att Mari Jungstedt kan skapa någonslags ömkaneffekt i läsaren mot bokens personer som har haft ett trygg, lyckligt liv innan de har tagit del i den större, yttligare världen.

2.2. GOTLAND

- Vad tänkte du när du fick veta vad som hade hänt? började Johan intervjun.

- Jag blev chockad, trodde knappt att det var sant. Att nåt sånt kan hända här på lilla Furillen, det hade jag aldrig kunnat tro. Det är skrämmande.

*Hon såg sig om, som om hon var rädd att gärningsmannen skulle ligga och trycka i buskarna i mörkret utanför fönstret.*¹⁴

I boken beskrivs Gotland som ö dit många människor reser för att vila och njuta av naturens närhet. *"Stranden låg öde, vägen var knagglig och dammig, landskapet kargt, stenigt och ju längre upp på ön de kom, desto mer avskalat. Som ett månlandskap, bortom all civilisation."*¹⁵ Jenny Levin kommer hem till Gotland för att lugna sig när hon inte jobbar i Stockholm eller utomlands. På Gotland kan hon glömma publicitet och vara sig själv. Där kan hon lämna över skalet och filmningen. Hon kan träffa sina kompisar, som tycker att Jenny är en vanlig person, inte någon världsberömd kändis. *"På juldagen skulle hon gå ut i Visby med alla sina gamla kompisar. Hon längtade efter att träffa dem och få vara den gamla vanliga Jenny. Åtminstone för en stund."*¹⁶ Det är inte bara Jenny som har Gotland som ett trygghem, men också Agnes Karlström. När hon inte är i anorexikliniken, kommer hon hem till Gotland. Gotland är som ett trygghem för båda kvinnorna. Det känns som om Gotland skulle vara en äkta plats, där man inte måste låtsas att vara någonting som man egentligen inte är.

Eftersom Gotland är som ett trygghem, kan man inte tro att någonting ont skulle hända på ön. När Markus Sandberg blir huggen på Furillen, blir människor från Furillen chockade, eftersom de inte är vana vid att sådant händer där. Som kontrast till händelserna på Furillen, händer det ett mord i

¹³ Den farliga leken, s. 247

¹⁴ ibid. s. 73

¹⁵ ibid. s. 25

¹⁶ ibid. s. 264

Stockholm också. Fast det är Robert Ek, agenturens (Fashion for life) chef, som blir mördad, märker ingen att han har blivit mördad. Det tar två dagar innan Eks hustru Erna Linton kommer till agenturen och hittar sin make mördad. I Furillen hittade Jenny Markus strax efter huggen, och fast det inte fanns någon täckning i stugan och hon inte kunde ringa någon, tog det bara en timme för polisen att komma hit.

Eftersom Gotland inte är en så stor plats, intresserar händelserna alla.¹⁷ I Stockholm händer det kanske så många onda saker i jämförelse till Gotland, att "mindre" händelser - liksom mordet på Robert Ek - inte får så mycket hänsyn. Om det skulle ha varit en okänd person som blev mördad, skulle det inte ha fått lika mycket avseende.

Mari Jungstedt beskriver Gotland väl noggrant i boken, men Stockholm beskriver hon däremot inte så noggrant. Hon lyfter fram Gotlands skönhet och natur, som skapar en pittoresk bild av Gotland. På det här sättet är det en stor skillnad mellan Gotlands utseende och onda saker som händer där. Det ökar läsarens intresse att läsa, eftersom man inte antar att någonting dåligt skulle hända på ön som ser som en paradiso ut. Som motsats är Stockholm beskriven genom modellvärlden – Jungstedt lyfter fram hur människorna ser vänliga ut, men i verkligheten är inte så vänliga. De alla har någonting att gömma, som de inte vill att andra personer skulle se, eftersom det kunde bryta andras sinnebild av dem. Ju mer läsaren läser om modellvärlden, desto mer börjar den se sned och falsk ut. När mördaren mördar Robert Ek i Stockholm, känns det inte så dåligt som det kunde kännas, eftersom läsaren har sett hur lögnaktigt liv han lever – han har svikit sin hustru, och han var berusad när mordet hände. I den här situationen känner läsaren ingen ömkan mot Robert Ek. Den enda som läsaren kan känna ömkan mot i den här situationen är Robert Eks hustru Erna Linton, som har blivit sviken många gånger tidigare. *"Problemet var löftet som han nyligen gett till sin hustru. Löftet som satte stopp för alla drömmar. Han hade verkligen planerat att hålla sig i skinnet i kväll. Erna hade gett honom ett ultimatum."*¹⁸ Fast Ek hade gjort ett löfte att inte svika henne igen, blir han mördad hos agenturen där han tyckte att han skulle tillbringa natten med Jenny Levin.

Däremot på Gotland kan läsaren känna ömkan mot Agnes Karlström och hennes far. Agnes har anorexi, och bor i anorexikliniken i Stockholm, och hennes mor och storebror har dött i trafikolyckan. Agnes far är en som läsarna kan känna mest ömkan mot i hela boken; hans familj är inte hos honom, och hans nya flickvän Katarina Hansell fattar inte att Agnes betyder allt för honom. Eftersom det inte finns någon anorexiklinik på Gotland, är Agnes tvungen att resa till Stockholm för att bo i kliniken.¹⁹ Det känns som om anorexi och alla andra sjukdomar är inte så vanliga på Gotland, och därför måste sjuka personer sändas till något större ställe för att få omvårdnad. Den här saken också lyfter fram Gotlands pittoreskhet och gör en stor kontrast mellan sinnebild, som visar hur alla människor är lyckliga och ingen har någon ond sjukdom, och händelserna som händer på ön.

¹⁷ Till exempel: <http://abkontakt.wordpress.com/2011/07/23/hela-gotland-skriver-om-var-maja/>

¹⁸ Den farliga leken, s. 197

¹⁹ <http://sverigesradio.se/sida/artikel.aspx?programid=94&artikel=5171940>

Om det händer att någon har till exempel anorexi, är det en stor sak på Gotland.²⁰ När Agnes är i kliniken i Stockholm, är hon inte en individ; alla måste bete sig likadant, alla är klädda likadant och alla måste följa samma rutiner. Det understryker hur det finns många problem och sjukdomar i Stockholm som man måste sköta, och man inte har tid att sköta varje problem och patient skilt, utan att de alla måste skötas på en gång. Den här saken ger ännu starkare bild att människorna på Gotland är mer gemenskapliga, fast det är svårt att jämföra hur man beter sig mot människor som har anorexi i anorexikliniken på Gotland, eftersom det inte finns någon sådan på Gotland. Men det är inte den enda saken, eftersom det också finns några andra saker som ger en starkare bild av människornas gemenskaplighet på Gotland; gotländare har klubbar där de kan tillbringa tid med varandra och familjen är en stor del av allas vardagsliv. *"Juldagen var den stora partydagen både för alla de Gotlandsungdomar som lämnat ön för att arbeta eller studera på fastlandet och kommit hem tillfälligt för att fira jul, och för dem som bodde kvar. Det var ett tillfälle att träffas och hålla sig uppdaterad om hur kompisarna hade haft sedan sommaren. Umgås med dem man inte hade kontakt med annars."*²¹

²⁰ Till exempel: <http://abkontakt.wordpress.com/2011/07/23/hela-gotland-skriver-om-var-maja/>

²¹ Den farliga leken, s. 277

3. SAMMANFATTANDE DISKUSSION

Efter att ha funderat på de största samhällsproblem som Mari Jungstedt tar fram i boken *Den farliga leken* och jämfört hur det syns i Gotland i jämförelse till Stockholm, kan man säga att Gotland faktiskt är en bra scen för svensksamhällets problem. Det finns inte bara en enda orsak, som gör Gotland till en bra scen till samhällets problem i jämförelse till Stockholm, där de flesta av bokens mord händer, utan det är en sammanfattning av många orsaker. I den här situationen, tycker jag, är det Gotlands storhet och sinnebild som man har om Gotland, gotländska människornas gemenskaplighet, individens synlighet i samhället och kvinnornas status i samhället.

Eftersom man har en viss sinnebild om Gotland som ö, kan man inte tänka sig att något ont skulle hända på ön. På så sätt får tragedier och samhällets problem mycket avseende, och de drunknar inte till massan, liksom i Stockholm. Den här är en av de starkaste orsaker varför Gotland är en bra plats att placera problem på, och det berättar bra varför Mari Jungstedt har valt just Gotland till händelseplats för alla sina kriminalromaner.

Gotlands storhet och människornas gemenskaplighet på ön skapar tillsammans en ö där en individ får avseende. Eftersom det är en liten ö, där det inte bor så många personer i jämförelse till Stockholm,²² och alla vet varandra, är människorna mer gemenskapliga och det är lättare för gotländska personer att ta hand om varandra och hjälpa varandra. Jungstedt beskriver hur det är vanligt att tillbringa tid med andra personer som bor på ön och de faktiskt har klubbar där gotländska personer kan träffa andra personer som de inte träffar annars. Julen är en stor fest till de gotländska, då andra personer som inte bor hela tiden på Gotland kommer hem för att fira jul med familjen och kompisar. Eftersom de är så gemenskapliga, får individens tragedi avseende där. Det drunknar inte till alla andra problem, liksom i Stockholm – ett bra exempel är hur Agnes Karlström är på anorexikliniken i Stockholm, och hon är en patient där, inte en individ. Hon är behandlad liksom alla andra på kliniken, inte som en individ.

Såsom Mari Jungstedt är känd för, tar hon fram problem som kvinnorna möter i det svenska samhället också i *Den farliga leken*.²³ I den här boken tar hon fram ätstörningar och kvinnornas status i samhället. Hon tar ämnena fram genom modellvärlden – där är kvinnorna inte i så hög status, eftersom de är bara objekt som man använder för att göra reklam. Fast man oftast tycker att i modellvärlden finns det bara vackra människor och fina kläder, kan Mari Jungstedt visa att saken inte är bara så. Det finns också ätstörningar och ytliga människor och ytliga känslor i mitten av all glamour. Jenny Levin är på det sättet en ovanlig kvinna i modellvärlden därför att gotländskhet syns i hennes karaktär, till exempel värderingar, äkthet och gemenskaplighet. På Gotland är modellvärlden inte så vanlig, och därför kan man se hur ytlig hela modellvärlden är, liksom i Agnes Karlströms situation. Första gången när hon var på agenturen, kunde hon se hur alla människor såg vänliga ut, men ändå bedömde hennes utseende. Det visar hur gotländska människor kanske är ärligare, eftersom de kan märka sådana saker. Om det var en

²² <http://freemeteo.com/default.asp?pid=140&la=10&cn=SE>

²³ <http://www.deckarhuset.se/hela-intervjun-med-mari-jungstedt/>

stockholmare som gick till agenturen för första gången, skulle han eller hon kanske inte märka hur människor bedömer honom eller henne, eller tycka att det är helt vanligt att göra så. Det skapar en stark kontrast mellan modellvärlden i större städer och det vanliga gotländska livet.

Efter att ha undersökt på dessa orsaker som lyfter fram Gotlands anständighet att vara en bra scen för samhällets problem, är det lätt att förstå varför Mari Jungstedt vill placera sina romaners händelser till Gotland, där problem inte är så vanliga. På Gotland får problem mycket avseende i jämförelse till andra, större platser, fast problem borde få lika mycket avseende i alla andra platser som det får på Gotland.

LITTERATURFÖRTECKNING

Undersökningsmaterial

Den farliga leken, Mari Jungstedt, 2010

Övrig litteratur

The anorexic body: reading disorders, Abigail Bray 2005

Övriga källor

<http://www.marijungstedt.se/sv/Mina-bocker/>

<http://www.dn.se/livsstil/reportage/furillen---drommen-om-en-egen-mane>

<http://www.gotland.info/gotland-sceniska04.php>

<http://www.marijungstedt.se/sv/Mina-bocker/>

<http://www.wcdarc-ohrid.org/advertising-women-models-reach-market.html>

http://articles.famouswhy.com/fashion_world___advantages_and_disadvantages/

<http://abkontakt.wordpress.com/2011/07/23/hela-gotland-skriver-om-var-maja/>

<http://sverigesradio.se/sida/artikel.aspx?programid=94&artikel=5171940>

<http://freemeteo.com/default.asp?pid=140&la=10&cn=SE>

<http://www.deckarhuset.se/hela-intervjun-med-mari-jungstedt/>